

Az Adó-szaklap 2013 szeptemberétől új rovattal gazdagodik a Magyar Adótanácsadók és Könyvviteli Szolgáltatók Országos Egyesülete Nemzetközi Adó Tagozatának támogatásával. A rovatban megjelenő írások között nem csak nemzetközi adózási kérdésekkel foglalkozunk, de helyet kapnak a legfrissebb nemzetközi tendenciákat bemutató írások, az Európai Bíróság ítéletei, valamint különféle országok adózását bemutató, egyes adónemek országonként eltérő szabályait összefoglaló összehasonlító elemzések is. A rovat célja, hogy Olvasóink számára gyakorló szakemberek segítségével mutathassuk be a nemzetközi adózás legfrissebb trendjeit és tendenciáit, kitekintést biztosítsunk a különféle adórendszerek közötti különbségekre és összefüggésekre, ezzel is elősegítve a magyar adórendszer elhelyezését a világban, és a nemzetközi adótervezésben rejlő lehetőségek kiaknázását. Témáink felölelik majd

- a transzferárzás (kapcsolt felek meghatározása, a szokásos piaci árrelv alkalmazása és a kapcsolódó dokumentációs kötelezettség, a nemzetközi trendek, és a terület hazai fejlődésének vizsgálata),
- az adóegyezmények joga (OECD modellegetmény és változásai, új és megújuló egyezmények tartalmának, hatásainak elemzése),
- az Európai Unió adójoga, kapcsolódó bírósági esetek,
- a munkaerő-áramlás adóztatása [személyi jövedelemadó hatások, szociális rendszerbeli (egészségügyi és nyugdíj) hatások, kapcsolódó adminisztráció],
- a nemzetközi adótervezés (magánszemélyek és vállalkozások részére egyaránt),
- a kereskedelmi képvisellel, fiókteleppel, telephellyel kapcsolatos kérdések,
- az adóhatósági együttműködés nemzetközi területei,
- a határon átvitelő ügyletekhez kapcsolódó áfa, vám és jövedéki kérdésköröket is.

A Nemzetközi adózási rovat negyedévente (szeptemberben, decemberben, márciusban és júniusban) jelenik meg.

Kaffka Margit

Szlovákia adózási rendszere¹

A Nemzetközi Adó Tagozat vezetősége, a tagozat szakmai küldetésével összhangban 2012-ben útjára indította az Országtanulmányok című rendezvénysorozatot, melynek célja a nagy érdeklődésre számot tartó országok adórendszerének bemutatása. E célkitűzés mentén elsősorban a szomszédos országokra, valamint azokra az országokra koncentrálunk, amelyekkel hazánknak legintenzívebbek a gazdasági kapcsolatai. Jelen cikksorozattal az Olvasók számára is szeretnénk bepillantást nyújtani a környező országok adórendszerébe. A sorozat egyes állomásainak megrendezésekor szakértőinket felkértük, hogy ismertessék velünk az adott ország gazdaságát és adórendszerét érintő legfontosabb tudnivalókat, kitérve a társaságok alapítására, adózására, a munkavállaláshoz kapcsolódó adók és járulékok rendszerére, a forgalmi típusú adókra, illetve egyéb helyi specialitásokra egyaránt. Mivel előzetes felméréseink szerint igen nagy érdeklődés mutatkozott Szlovákia és Németország iránt, természetesnek tartottuk, hogy az Országtanulmányok sorozatunk e két ország bemutatásával kezdődjön. Az alábbiakban az Adótanácsadók Egyesülete Nemzetközi Adó Tagozatának Országtanulmányok előadásai ihletésével, előadóink iránti nagy tisztelettel, írásos tanulmány formájában tesszük közzé az Országtanulmányok sorozatban meglátogatott országok gazdasági, jogi és adóbeli berendezkedésének főbb rendszerét, első ízben Szlovákiáét.

1. Általános gazdasági helyzet

Szlovákia, hivatalos nevén Szlovák Köztársaság, 1993. január elsején kiáltotta ki függetlenségét. A 49 035 négy-

zetkilométer alapterületű ország Kelet-Közép-Európában, a Kárpát-medence északi részén található. Lakossága 5,4 millió fő. Az ország fővárosa a kb. 460 ezer lakosú Pozsony (Bratislava), jelentősebb városai közé tartozik még Kassa (Kosice), Eperjes (Presov), Zsolna (Zilina) és Nyitra (Nitra). Az ország közigazgatásilag 8 egységre (kraj) van

¹ Az összefoglaló a szlovák adórendszer 2012. évi szabályaira épül, amelyen átvezetésre kerültek a 2013-as változások (pl. személyi jövedelemadó illetve társaságiadó-kulcsok emelése, járulékok felső határának változása).

osztva. Szlovákia 2000 óta tagja az OECD-nek, 2004 óta tagja az Európai Közösségnek és 2009. január elsején csatlakozott az eurózónához.

Befektetési szempontból fontosak a nagyobb városok, ahol a fejlett országokhoz képest is magasan képzett munkaerő áll nyugati színvonal alatti bérezésért, a cégek rendelkezésére. A jól képzett szakmunkások felvevőpiaca elsősorban az autóipar és az elektronikai ipar. A 2009-es válság éve után az autógyártás ismét fellendülőben van, az ország legnagyobb autógyára, a Volkswagen Slovakia, 6,59 milliárd éves forgalmat bonyolított 2012-ben. A gazdaság fellendüléséhez nagyban hozzájárult a külkereskedelem. Szlovákia legfőbb külföldi gazdasági partnerei Németország, Csehország, Ausztria, Olaszország, Lengyelország, Magyarország, Franciaország és Nagy-Britannia. A külföldi befektetők számára sokáig igen vonzó volt az adórendszer egyszerűsége, átláthatósága, a jövedelemadó 2004-ben bevezetett és 2012 végéig érvényben lévő egységes 19 százalékos adókulcsa, valamint az osztalék adómentessége. Az egykulcsos adó előnye azonban 2013. január 1-jétől megszűnt az új szlovák kormány adózási koncepcióváltásával. A legfontosabb külföldi befektetők közé sorolható Hollandia, Ausztria és Németország. Újabban a kínai befektetők érdeklődése is egyre nő.

A munkanélküliség európai viszonylatban meglehetősen magas, 2011-ben 13,5 százalék, 2012-ben 14,4 százalék valamint a legfrissebb statisztikák szerint 2013 első félévében 14,5 százalék volt. A nemzeti össztermék egy főre jutó összege Szlovákiában 2011-ben 12 700 euró, illetve 2012-ben 13 220 euró volt, ami Európai viszonylatban is a legmagasabbak közé tartozik. Az infláció mértéke 2011-ben 4,08 százalék, 2012 decemberében 3,23 százalék volt. A minimálbér összege 2013. január elsejétől 337,70 euró (2012: 327,20 euró), a hivatalos létminimum összege jelenleg 198,09 euró, valamint a havi átlagbér 805 euró (2012: 786 euró).

2. Hogyan alapítsunk céget Szlovákiában?

2.1. Cégformák

A szlovák cégformák között találhatóak olyanok, melyek jogi szempontból hasonlóak, mint a Magyarországon megszokott cégformák, de adózásuk jelentős különbségeket mutat. Külföldi vállalkozók alapvetően bármely belső ország számára elérhető cégforma keretében kifejthetik gazdasági tevékenységüket. Szlovákiában a személyi társaságok ugyan nem transzparenssek, de a társaság adózása mégis személyi szinten jelenik meg, tehát tagjaikat adójogi szempontból gyakorlatilag magánszemélyként kezelik, így adóztatásuk nem a társaság szintjén jelenik meg. Társasági adót kizárólag a tőkegyesítő társaságok fizetnek. A tőkegyesítő társaságok által fizetett osztalék adómentes, bár 2011. január elsejétől a Szlovákiában biztosí-

tott személyek osztaléka után egészségügyi hozzájárulást kell fizetni, melynek mértéke 2013. január elsejével 10 százalékról 14 százalékra emelkedett.

2.1.1. Egyéni vállalkozó

Szlovákiában az egyéni vállalkozót nem terheli bejegyzési kötelezettség. Felelőssége teljes vagyonára kiterjed, és adózására a magánszemélyek önálló tevékenységére vonatkozó szabályok alkalmazandóak, jövedelme megállapításához az egyszerűsített könyvvitel alapelveit kell alkalmaznia. Amennyiben nem áfa-alany az egyéni vállalkozó bizonyos körülmények között költségeit 40 százalékos átalányban is megállapíthatja. Noha az egyéni vállalkozó csak egyszerűsített könyvvitel vezetésére kötelezett, szabadon választhatja a kettős könyvvitelt is. Ez esetben azonban a számviteli eredményéből köteles levezetni az adó alapját. Az egyéni vállalkozó jövedelme 19 százalékos adókulccsal adózik. 2013. január 1-jétől azonban bevezettek a magasabb jövedelmek (kb. 35 ezer euró fölött) után egy újabb 25 százalékos adókulcsot.

2.1.2. Verejnáobchodná spoločnosť (v.o.s.) / Nyilvános betéti társaság

A v.o.s. olyan személyegyesítő cégforma, mely a magyar kkt. szlovák megfelelője, kisebb méretű társaságok számára előnyös cégforma. A v.o.s. tagjai korlátlan felelősséggel tartoznak, ami adójogi szempontból azt jelenti, hogy a magánszemélyek szintjén jelenik meg az adókötelezettség. Bejegyzésre kötelezett és legalább két alapító tag szükséges hozzá. 2013. január 1-jétől 23 százalékos adókulccsal adózik.

2.1.3. Komanditná spoločnosť (k.s.) / Betéti társaság

A k.s. egy olyan bejegyzésre kötelezett társasági forma, melyet legalább két tag köteles alapítani, a korlátlan felelősséggel bíró belföldi tag és a betéte erejéig felelős kültag, akinek betéte az előírások szerint legalább 250 euró. A korlátlan felelősségű belföldi tag esetében az adókötelezettség a belföldi tagnál keletkezik. A korlátolt felelősségű kültagot a szlovák adóhatóság úgy kezeli, mintha egy kft. korlátolt felelősségű tagja lenne, tehát a transzparens megközelítés nem érvényesül. 2013. január 1-jétől 23 százalékos adókulccsal adózik.

2.1.4. Tőketársaságok

2.1.4.1. Spoločnosť s ručením obmedzeným (s.r.o.) / Korlátolt felelősségű társaság

Szlovákiában a leginkább elterjedt gazdasági forma az s.r.o., melyet egy vagy több, de legfeljebb 50 tag alapíthat. Népszerűségét annak köszönheti, hogy a felelősség korlátozott, rugalmas és egyszerűen alapítható nem transzpa-

rens társasági forma. A társaságot egy vagy két ügyvezető irányítja, de felügyelő bizottság választása nem kötelező. Az s.r.o. alapítása esetén szükséges törzstőke mértéke 5 ezer euró, míg az egyes részesedések legkisebb mértéke 750 euró lehet. Ezt a társasági formát cégbírósági bejegyzési kötelezettség terheli.

2.1.4.2. Akciovéspoločnosť (a.s.) / Részvénytársaság

Szintén említésre méltó a nem transzparens a.s., ami a magyar részvénytársaság szlovák megfelelője. A törvényileg előírt törzstőke összege 25 ezer euró. Az s.r.o. cégformával ellentétben az a.s. esetében törvényi előírás a felügyelő bizottság kinevezése az ügyvezetés mellett. Szlovákiában az a.s. esetében a külföldi tőke részvétele 100 százalékban megengedett. Tulajdonosi részvények kibocsátására is van lehetőség.

2.1.4.3. Družstvo /szövetkezet

Szlovákiában szintén elterjedt nem transzparens társasági forma a szövetkezet, melyet két jogi személy vagy öt magánszemély alapíthat. Bejegyzése kötelező, és alaptőkéjének összege legalább 1250 euró.

2.2. Cégalapítás

A cég működéséhez iparengedély szükséges, melyet a lakóhely szerinti vállalkozói hivatal, a körzeti hivatal ad ki. A körzeti hivatal egyablakos rendszerként működik. Szlovákiában az egyéni vállalkozót leszámítva valamennyi gazdasági társaságot bejegyzési kötelezettség terheli. A cégjegyzéket a kerületi bíróság székhelyén illetékes járásbíróság vezeti. A cég működéséhez szintén elengedhetetlen a bejelentkezés az egészség- és szociális biztosítóhoz és végül pedig az illetékes adóhatósághoz. Adóhatóság Szlovákiában az adóhivatal mellett az önkormányzat, illetve a vámhivatal is lehet.

3. Cégek adózása

3.1. Az adórendszerrel általában

Az adórendszerre 1993 előtt alapvetően a közvetlen adók voltak jellemzőek (jövedelemadó, mezőgazdasági adó, béradó, földadó illetve az ajándékozás, örökösödés valamint az ingatlan átruházása esetén fizetendő közjegyzői illetékek). Egyetlen kivételt a forgalmi adó képezett. 1993 és 2004 között a hagyományos jövedéki termékekkel gyarapodott a közvetett adózás alkalmazási köre (szeszes italok, ásványolajok és dohánytermékek). A közvetlen adózás körében megjelent a természetes személyek és a jogi személyek adóztatásának megkülönböztetése. A mezőgazdasági, illetve földadó kategóriák helyett megjelent az ingatlanadó, és új kategóriaként a környezetvédelmi adó.

2004-től napjainkig a közösségi jogalkotás elemeinek messzemenőig történő átvétele jellemzi Szlovákiát. A hagyományos adókat kategóriák elterjedése vált jellemzővé: jövedelemadók (természetes vagy jogi személyek), és helyi adók a közvetlen adózás keretén belül, valamint a hozzáadottérték-adó és a jövedéki adók a közvetett adózás keretén belül. Az öröklési és ajándékozási illetékeket 2004 januárjában eltörölték.

3.2. Adóhatósági ellenőrzések

Az adóhatóság az ellenőrzés megkezdése előtt általában írásban értesíti az adózót. Az adózónak jogában áll az ellenőrzés megkezdésének halasztását kérni. Az előzetes írásbeli értesítés érvénye alól csak az az eset kivétel, amikor az adóhatóság a büntető szervek kérésének eleget téve kezdi meg az ellenőrzést. Ilyenkor a könyvelési bizonylatok hitelességének megőrzése érdekében váratlanul kezdi meg az ellenőrzést a hatóság. Általános esetben az írásbeli értesítést követően legfeljebb 40 napon belül meg kell kezdeni az ellenőrzést, amely az adóalap hiteles megállapítását, illetve az adó helyes kiszámítását hivatott vizsgálni. Adóellenőrzések körébe tartozik az adó-visszaigénylés megalapozottsága is. Áfa nagyobb összegű visszaigénylése esetén szinte minden esetben sor kerül a kiutalás előtti ellenőrzésre.

3.3. Szankciók

Az egyes adókötelezettségek megszegéséért 30 eurótól akár 32 ezer euróig is terjedő mulasztási bírság szabható ki. Adóhiány esetén az adóbírság mértéke a hiányzó összeg után minden naptári napra a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat háromszorosának (de legalább 10 százaléknak) 365-öd része. Jogosulatlan visszaigénylés esetén az adóbírság mértéke a jogosulatlanul visszaigényelt összeg után minden naptári napra a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat másfélszeresének (de legalább 5 százaléknak) 365-öd része.

A legfeljebb négy évre felszámítható késedelmi kamat összege az adóhátralék összege után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat négyszeresének (de legalább 15 százaléknak) 365-öd része a késedelmes napokra vetítve.

Az adóellenőrzések folyamán megállapított szankciók ellen az adózó 15 napon belül élhet fellebbezési jogával.

3.4. Társasági adó

3.4.1. Adóalanyok

A társasági adóval kapcsolatos szabályokat a jövedelemadóról szóló 595/2003 számú törvény foglalja össze. A társasági adó alanya minden olyan belföldi, illetve külföldi illetőségű jogi személy, melynek székhelye, illetve állandó

telephelye Szlovákiában van, és Szlovákia területén vállalkozik. Külföldi illetőségű adózó az a külföldi személy, aki belföldi telephelyen végez vállalkozási tevékenységet. Az adókötelezettség a társaságok (s.r.o., a.s., k.s. és a szövetkezet) cégjegyzékbe történő bejegyzésének napjával keletkezik, és a cégjegyzékből való törlés napján szűnik meg. A nem vállalkozás céljából alapított jogi személyek csak abban az esetben válnak a társasági adó alanyává, ha adóköteles bevételre tesznek szert. Szlovákiában a csoportos adózás a társasági adón belül nem ismert. Anya- és leányvállalatok külön adóznak, adójogilag érvénytelennek minősül mindenféle csoportosságra irányuló megállapodás.

3.4.2. A társasági adó mértéke, bevallása

A társasági adó mértéke Szlovákiában hosszú éveken át a pozitív adóalap 19 százaléka volt, ami 2013. január 1-jétől 23 százalékra változott. Az adóbevallásokat az adóalanyok elsősorban papír alapon a tárgyévét követő harmadik hónap végéig kötelesek elkészíteni, és az adóhatóságnak benyújtani. Kérelemre lehetőség van a határidő 3 vagy akár 6 hónappal történő meghosszabbítására. 2013. január 1-jétől a meghosszabbítás lehetőségét erősen korlátozták. Az adóbevallás leadásának határideje egyben az adó megfizetésének is a határideje. Az adóbevallások kitöltésére az adóhatóság honlapján már elektronikusan is van ugyan lehetőség, de ezzel még csak a cégek kisebb része él, hiszen az elektronikus benyújtást követően, öt munkanapon belül, a bevallás első oldalát papír alapon is be kell nyújtani, ha a cég képviselőjének nincs elektronikus aláírása.

Adóelőlegek fizetésére az előző évi adókötelezettség arányában havi, vagy negyedéves bontásban kerül sor. A végleges éves adó és a befizetett adóelőlegek közötti esetleges különbözetet a társasági adóbevallással egyidejűleg (tehát az adóévet követő 3. hónap végéig) kell befizetni, határidő halasztása esetén június 30-ig. Az adófeltöltés, illetve a minimumadó a szlovák adórendszerben nem ismert.

Míg az adó megállapításához való jog elévülése öt év, adótartozás esetén az elévülési idő hat év az esedékesség naptári évének az utolsó napjától számítva, mely határidő további hat évvel meghosszabbítható, amennyiben az adóhatóság végrehajtási cselekményt foganatosít. Az adótartozás elévülési határideje meghosszabbításokkal együtt is legfeljebb húsz év lehet.

3.4.3. Adóalap-korrektív tételek

Az adóalap megállapításához Szlovákiában is a számviteli előírások alapján kimutatott gazdasági eredmény szolgál alapul. A különböző korrektív tételek segítségével juthatunk el a társasági adó alapjához. A vállalkozás folytatásának elve az adózás területén nem érvényesül. Jellemzően az adóalap-növelő tételek közé tartoznak az olyan költségek, ráfordítások, melyeket adózás szempontjából nem

lehet figyelembe venni, mint például az ajándék, a reprezentációs költségek, a fizetett bírság, a kötbér, a késedelmi kamat, a fogyasztási és jövedéki adók, a jövedelemadó, a követelések leírása vagy a magáncélú használat. A 2400 eurót meghaladó immateriális javak, illetve a 1700 eurót meghaladó tárgyi eszközök szintén adóalap-növelő tételt képeznek. Ezeket az összegeket ugyanis a különböző amortizációs időtartamok függvényében lehet leírni, melyek irodai gépek, gépjárművek esetén négy év, üzemi gépek, berendezések és tehergépjárművek esetén hat év, beépített berendezések esetén tizenkét év, illetve építmények esetén húsz év alatt amortizálódnak. A társasági adóalapot csökkentő tételek, többek között, a tőketársaságok által az adózás után fizetett osztalék, az új részvények kibocsátásából származó jövedelem, ideértve a részvénycserét is, valamint a banki kamatok, melyek a forrásadó tárgyát képezik.

3.4.4. Veszteségelhatárolás

Szintén a társaság adóalapját csökkenti az előző adóbevallásban kimutatott veszteség is. Míg a korábbi szabályozás értelmében a 2006–2009. években keletkezett elhatárolt veszteséget legfeljebb öt évig, a közvetlenül egymást követő adózási időszakokban lehet érvényesíteni, a 2010-ben illetve azt követően keletkezett elhatárolt veszteséget már hét, közvetlenül egymást követő adózási időszakban lehet elszámolni.

3.4.5. Adókedvezmények

A beruházások és fejlesztések után megfelelő feltételek mellett Szlovákiában is érvényesíthetőek adókedvezmények a társasági adóból. Ezeket az adókedvezményeket kizárólag azok az adóalanyok vehetik igénybe, akik beruházási, illetve fejlesztési támogatásra jogosultak. A turizmust, valamint a kis- és középvállalkozásokat Szlovákiában is kiemelten támogatja a kormány. A beruházások fellendítése érdekében a törvényalkotó több módosítást is végrehajtott 2011-ben, melynek következtében többek között a beruházási minimum összegét csökkentette, a beruházás átminősítését lehetővé tette, vagy a nagyobb volumenű beruházások megvalósításának időtartamát három évről öt évre bővítette. Az állami támogatással kapcsolatos előírásokat 2013. május 1-jétől a szlovák parlament azonban szigorította: nagyobb hangsúlyt fektetnek a munkahelyteremtésre, valamint a hátrányos körzettek fellendítésére.

3.4.6. CFC

A külföldi ellenőrzött társaság fogalmát Szlovákiában alapvetően nem határozza meg az adótörvény. Ettől eltekintve az olyan általános alapelveken keresztül, mint a tartalom elsődlegessége a formával szemben, a gazdasági

jelenlét vagy a szokásos piaci ár, lehetőség van arra, hogy a szlovák adóhatóság megkérdőjelezzen adózás szempontjából problémás vállalkozásokat.

3.4.7. Transzferárak

A szlovák adórendelkezések összhangban vannak az OECD transzferár irányelv útmutatásával. Az OECD transzferár magatartási kódex dokumentációs szabályozásai Szlovákiában kizárólag az olyan vállalkozások között zajló tranzakciókra terjed ki, melyek kötelesek az IFRS szerinti könyvvitelre. A többi adózónak csak egyszerűsített dokumentációkészítési kötelezettsége áll fenn. Amennyiben a kapcsolt vállalkozások között alkalmazott ár eltér a szokásos piaci ártól, a társasági adóalap korrekciójára van szükség. A transzferár képzésének minden aspektusát dokumentálni kell. A szokásos piaci ár meghatározására Szlovákiában az összehasonlító árak módszere, valamint a nyereség-összehasonlítás módszere használatos. A nemzetközi trendeknek megfelelően az adóellenőrzéseknek Szlovákiában is egyre fontosabb eleme a transzferár-nyilvántartások ellenőrzése, melyet kifejezetten célirányosan képzett ellenőrök végeznek. 2012-ben az ilyen irányú ellenőrzésekre kiszabott ellenőrzési határidőt is meghosszabbították. Az erre irányuló felszólítást követően a transzferár dokumentációját 60 napon belül kell az adóellenőrök rendelkezésére bocsátani.

3.5. Helyi adók

A 2004-ben bevezetett 582. számú törvény határozza meg a helyi adókkal kapcsolatos előírásokat, melyek alapján a helyi önkormányzatok ingatlanadót, ebadót, közterület használati adót, szállásadót, árusító automaták utáni adót, történelmi városrészebe történő behajtás utáni adót, atomerőmű utáni adót, gépjárműadót, valamint a háztartási és apró hulladék utáni illetéket vehetnek ki.

A gépjárműadót csak a vállalkozás céljára használt gépjárművek után vetik ki a személygépjármű ürtartalma, illetve a haszongépjármű súlya alapján. Az adókulcsot az önkormányzatok egyedileg szabják ki, noha az adót az adóhivatal kezeli és utalja át az önkormányzat költségvetésébe. Az adóbevallást az adóévet követő év január 31-ig kell benyújtani, amely egyben az adó megfizetésének időpontja is.

3.6. Általános forgalmi adó

Szlovákiában az általános forgalmi adóval kapcsolatos előírásokat a 2004. évi 222. számú törvény tartalmazza, mely messzemenőig összhangban van az Európai Unió Hozzáadott Értékkadó direktívájával. 2012. október 10-i és 2013. január 1-i dátummal számos áfa vonatkozású előírás változott, melyek részben az adócsalások visszaszorítását, részben további uniós szabályozások honosítását célozták meg.

A törvény hatálya a gazdasági tevékenységet folytató személyek által történő belföldi termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra, közösségen belüli termékbeszerzésre valamint termék importjára terjed ki. Szlovákiában nemzeti sajátosság, hogy az áfaalanyiság és a közösségi adószám azonos, az ehhez kapcsolódó regisztrációs eljárás is ugyanaz.

Az áfaregisztáció kötelező, amennyiben az adóalany árbevétele 12 naptári hónap alatt elérte a 49 790 eurót. Távolsági értékesítés esetén szintén kötelező a regisztráció, ha az éves belföldi forgalom eléri a 35 ezer eurót. Közösségi ügyletek esetén a nem adóalanyi státuszú személyeknek is kötelező regisztráltatniuk magukat, ha közösségi termékbeszerzésük a naptári évben eléri a 13 941 eurót, vagy a közösség más tagállamába szolgáltatást nyújtanak. Ezzel a regisztrációval azonban nem válnak adóalannyá a többi tevékenységükre tekintettel. 2012. október 1. óta építmény vagy építményrészleg értékesítése esetén is kötelező a regisztráció. Az a külföldi személy, aki belföldön adóköteles tevékenységet végez (néhány kivétellel, mint például összezereléssel járó termékértékesítés), köteles regisztráltatni magát a Pozsonyi Adóhivatalnál. A regisztrációval kapcsolatos új rendelkezés, hogy azon adóalanyok, akik korábbi vagy más cégük esetében adótartozást halmoztak fel, vagy akiknek adószámát hivatalból törölték, már csak egy ezer és 500 ezer euró közötti biztosíték letétbe helyezése mellett kérhetnek adószámot.

Az értékhatárok elérése nélkül is kérelmezhető az adóalanyiság, de a kérelemmel együtt bizonyítani kell a gazdasági aktivitást is, amit az adóhivatal 30 nap alatt köteles elbírálni. Tehát az önkéntes regisztráció esetén az áfaregisztáció leghamarabb 30 nap alatt bonyolítható le, de a gyakorlatban ezt az adóhivatal legtöbbször elutasítja. Amennyiben sikeres a regisztrációs eljárás, az adózó adóalanyi státuszáról (kötelező regisztráció esetén hét napon belül) egy adókártyát kap, melyen a szlovák áfaszám és az áfaalanyiság kezdő időpontja is fel van tüntetve.

Az áfa szerinti csoportos adóalanyiság 2010. január 1-je óta lehetséges, melyet az adóhatósághoz kell bejelenteni. A szlovák áfatörvény szerint képviselő választása a bejelentéssel egyidejűleg kötelező. A csoport minden tagja egyetemlegesen felelős, és a csoporton belüli ügyletek a tagok között áfamentesek.

Az áfa általános mértéke Szlovákiában 20 százalék (a korábbi 19 százalék helyett), a kedvezményes adókulcs (pl. gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek és könyvek esetén) 10 százalék. Az adómentesség és az adólevonási jog szabályai alapvetően megegyeznek a magyar szabályozással, noha a személygépjármű és a benzin előzetesen felszámított adója levonható. 2012. október 1-je óta új szabály, hogy azon külföldi áfaregisztráltak, akik kizárólag olyan terméket és szolgáltatást értékesítenek, melyekre a fordított adózás alkalmazandó, már nem igényelhetnek vissza az adóbevallás keretén belül előzetesen levont áfát, ezt külön visszatérítési eljárás során kell kérniük. Más tagállambeli adóalanyok

jogosultak belföldi beszerzéseiket terhelő legalább 50 euró összegű áfa visszatérítésére. Ez irányú kérelmüket elektronikusan kell benyújtaniuk a székhelyük szerinti adóhivatalhoz a tárgyévét követő év szeptember 30-ig, ha az adóalap eléri az 1 ezer eurót (üzemanyag esetén a 250 eurót) akkor a számla csatolásával együtt, melyről a Pozsonyi Adóhivatal 4 hónapon belül dönt.

A számlával kapcsolatban a magyarhoz képest kevésbé szigorú a szabályozás. A számla nem tartozik a szigorú elszámolás alá vont dokumentumok közé. Számlának minősül és adólevonásra jogosít a készpénzes vásárlás esetén kapott, 1659,70 eurót meg nem haladó elektronikus pénztárgépből származó nyugta is, függetlenül attól, hogy ezen sem a vevő neve sem egyéb adatai nem szerepelnek. A számla kötelező elemeit a törvény a direktíva előírásaival összhangban fogalmazza meg.

Az áfabevallásokat főszabályként havonta, illetve 12 hónapos periódust tekintve 100 ezer euró alatti forgalom alatt negyedévente a következő hónap 25. napjáig alapvetően elektronikusan kell benyújtani. Az értékhatár alatt is kérvényezhető a havi bevallás. Szlovákiában létezik az ún. sörálátét áfabevallás, mely csak két oldalas, és igen egyszerűen kitölthető. A visszaigénylésnél nincs minimális összeghatár, a túlfizetést az adózó kérelmére 30 napon belül visszafizeti az adóhivatal. Nagyobb összegeknél gyakori a kiutalás előtti adóellenőrzés. Míg a szlovák adóalanyok adómentes értékesítéseikről, illetve a fordított adózás alá tartozó más tagállam adóalanyának nyújtott szolgáltatásairól kötelesek a bevallási időszakot követő hónap 20-ig elektronikusan összesítő jelentést benyújtani, a közösségi beszerzéseikről és a fordított adózás alá tartozó közösségi szolgáltatás igénybevételéről nem kell jelentést benyújtaniuk.

3.7. Jövedéki adók

Szlovákiában jövedéki adót a hagyományosan jövedéki termékek után kell fizetni. Az alkoholdermékek – égetett szesz, sör, bor – jövedéki adója 1080 euró/hl, de számos kivétel létezik. A külföldről behozott italok esetén mentesség érvényesül. A dohánytermékek – dohány, cigaretta, szivar, szivarka – jövedelemadója termékenként változó. Érdekes, hogy a cigaretta után mind a darabszám, mind pedig az ár alapján kell jövedéki adót fizetni, melynek mértéke legalább 90 euró 1 ezer darabonként. A jövedéki adó tárgyát, mind a saját előállítású, mind pedig az uniós és importált ásványolaj képezi, és számítása litemenként történik. A villamos energia, a szén és a földgáz is jövedéki adó alá eső termékek.

4. Magánszemélyek adózása

Szlovákiában a magánszemélyek adózását az 595/2003. számú törvény szabályozza. A magyar adórendszerhez hasonlóan a belföldi illetőségű magánszemély összes jöve-

delme adóköteles, míg a külföldi illetőségű magánszemély adókötelezettsége a belföldi forrásokból származó jövedelemre korlátozódik. Magánszemélyek esetében az adóév minden esetben egybeesik a naptári évvel (kivétel: elhalálozás). Szlovákiában is külön meghatározza a törvény az adómentes bevételeket, melyek közé többek között az örökösödéssel, ajándékozással szerzett bevételek, valamint a hitelek és kölcsönök tartoznak (a kamatkedvezmény viszont már adóköteles bevételnek számít), valamint az adóköteles, de mentesített bevételeket, melyek közé például a szociális juttatások, állami támogatások vagy díjak, nyereségek tartoznak. Ingatlan bérbeadásából és alkalmi bevételekből származó jövedelem 500 euróig adómentes. Magyarországhoz hasonlóan az ingatlan értékesítéséből származó jövedelem is adómentes, ha a törvényben meghatározott tartási idő (nem üzleti célra használt lakás esetén öt év) teljesül. Szintén a mentesített jövedelmek körébe tartoznak a nem önálló tevékenység keretében kapott költségtérítések (munkavállalói prémium, törvény által meghatározott útiköltség térítés, étkezési hozzájárulás napi 2,20 euró értékben stb.). Ezeket a mentes, illetve mentesített jövedelmeket, valamint a forrásadóval adózó jövedelmeket az adóbevallásban nem is kell feltüntetni.

Szlovákiában a magánszemélyek esetében alapvetően ötféle adóköteles jövedelmet különböztetünk meg:

- nem önálló tevékenységből származó jövedelem (bér és fizetés);
- vállalkozásból származó jövedelem;
- önálló tevékenységből és bérleti viszonyból származó jövedelem;
- tőkejövedelem;
- egyéb jövedelmek.

Az adó alapja mindegyik kategóriában a bevétel és a törvény által elismert kiadások különbözete. Érdekes, hogy a nem önálló tevékenység esetén az adóalapot elismert kiadásként csökkenti a társadalombiztosításra fordított összeg (a bér/fizetés 13,4 százaléka). Az adóalapot – amennyiben az nem haladja meg a hivatalos létminimum (198,09 euró) százszorosát – csökkenteni lehet a létminimum 19,2-szeresével (2013-ban évi 3803,33 havi 316,94 euróval), közös háztartásban élő, saját jövedelemmel nem rendelkező házastárs esetén ennek kétszeresével, noha a házastársi kedvezmények igénybevételét 2013. január elsejétől megszigorították. Olyan kereskedelmi, illetve vállalkozói tevékenységet folytató adózók, akik költségeiket nem tételesen kívánják érvényesíteni, 40 százalékos költségátalányt számolhatnak el évente 5040 (havonta 420) euróig. Ez az általánosan áfaregisztrált adóalanyok esetében, illetve 2013 óta, a bérbeadásból származó jövedelem esetén nem alkalmazható.

Az adó az adóalap 19 százaléka, melyhez 2013. január 1-jétől egy további mérték, 25 százalék, is járul, melyet a létminimum összegének 176,8 szorosát meghaladó jövedelem (kb. 35 ezer euró) esetén kell alkalmazni. Gyerekenként évente 254,64 euró további adóbónuszra

jogosult minden olyan magánszemély adózó, aki a minimálbér (337,70 euró) hatszorosát meghaladó jövedelmet szerzett, illetve a vállalkozásból nyereséget mutatott ki és gyermekével közös háztartásban él. Ezt az adóbónuszt 2009 óta külföldi magánszemélyek is igényelhetik, amennyiben éves adóköteles jövedelmük 90 százaléka belföldről származik.

A magánszemélyek az adóévet követő év március 31-ig kötelesek benyújtani adóbevallásukat. A kizárólag munkaviszonyból származó jövedelem esetén, és a magánszemély többféle bevételi forrásból származó jövedelme esetén, külön-külön bevallást kell benyújtani, melyekhez kétféle adóbevallási nyomtatvány áll rendelkezésre.

5. Munkavállalói adózás

5.1. Munkabéreket terhelő járulékok

Míg Szlovákiában a munkavállalóknak alapvetően öt különböző járulékot kell fizetniük nem önálló tevékenységből származó keresetük után (1,4 százalék betegbiztosítás, 4 százalék öregségi és 3 százalék rokkantsági nyugdíjbiztosítás, 1 százalék munkanélküli biztosítás, valamint 4 százalék egészségügyi biztosítás=13,4 százalék), a munkáltatóknak a munkavállalói után az előző öt járulékon (1,4, 14, 3, 1, valamint 10 százalék=29,4 százalék) kívül további három járulékot kell fizetniük: 0,8 százalék balesetbiztosítás, 0,25 százalék garanciális alap, 4,75 százalék tartalékalap (mindösszesen 35,2 százalék). A járulékok fizetésének nemcsak felső, de az egészségügyi biztosítás esetében alsó határa (337,70 euró) is van Szlovákiában, ami azt jelenti, hogy a minimálbér után sem a munkáltató, sem a munkavállaló nem fizet egészségügyi biztosítási járulékot. Egyetlen kivétel a korlátozásokat illetően a balesetbiztosítás, mely 0,8 százalék, és a munkáltató a valós kifizetések után korlát nélkül köteles fizetni. A járulékok felső határa 2013. január 1-jétől egységesen 3930 euró. A munkáltató egyéb költségeihez tartozik a napi 2,20 euró étkezési hozzájárulás, a négy hét fizetett szabadság (15 év után+1 hét) valamint a munkavállaló 10 napos napig tartó betegszabadságára járó munkabér.

A kötelezően biztosított egyéni vállalkozók 4,4 százalék betegbiztosítást, 18 százalék öregségi és 6 százalék rokkantsági nyugdíjbiztosítást, 14 százalék egészségügyi biztosítást és 4,75 százalék tartalékalapot (összesen 47,15 százalék) fizetnek.

5.2. Adóelőlegek

A személyi jövedelemadók területén viszonylag nem túl sok eltérés mutatkozik a magyar rendszerhez képest, az adóelőlegeket havonta vonja le a munkáltató. Érdekesség, hogy a nem önálló tevékenység esetén az adóalapot elismert kiadásként csökkenti a társadalombiztosításra fordított összeg, tehát a bér, illetve a fizetés 13,4 százaléka. A

nettó bér számításánál csökkentő tétel továbbá havonta 316,94 euró (a létminimum 19,2-szeresének egy tizenketted része). Az adó mértéke 19 százalék (a 35 ezer eurós értékhatár fölött 25 százalék). Amennyiben a munkavállaló megfelel a törvényi előírásoknak, akkor gyerekenként évente még 254,64 adóbónuszra is jogosult.

Az adómentesség határa jelenleg a létminimum 19,2-szerese, 3803,33 euró.

Ha valaki nem munkavállaló, hanem vállalkozó, akkor a személyi jövedelemadóra is előleget kell fizetnie, aminek negyedéves előlegfizetési határideje van, és az elmúlt év bevallása alapján határozzák meg. A fordulónapok itt is a szokásos adózási fordulónapok.

(Szerző: Kaffka Margit – adótanácsadó, 2011. júniusa óta a LeitnerLeitner Tax Adótanácsadó Kft. csapatának tagja.)